

ANDRA BILBOTAR BAT MIXIOLARI ETIOPIA'N

Gose ta guda artean bizi izan da andra gazte bat, an Etiopia'ko lurraldean.

—Baiña, Begoña, zer dala-ta etorri jatzun asmoa bizi- ziera ain arriskutsua artuteko?

—Bizitza onetara eragin eustan, gizadiaren zoritxarrak arindunaiak, eta gaur Etiopia dalako mundu zabalean Laterri minduenetariko bat bere gose etenbakoagaitik, lurraren legortek eraginda ta burruka edo sasi-gudak jarraian dauzalako.

Neure egite, jarraibide ta laguntzaz arinduten ba'dira apurtxu bat ango ezbear ta zoritxar ezin sinistu aiñakoak, asko pozuko nintzake.

* * *

Oar-ikasi, ezperientzi, gogorra ta oñaze biziak Etiopia Laterrian, legorte ondorenagaz gero ta geiago eremu biur- tuta, aren bizitzan aztarna ta lorratzak itzi dabez.

Bere begiratze ta berba-neurriak dirdiratu ta adieraz- ten dabe barruan daroana aldi laburrean esatearen billa- dabilena.

Trigay'ko lur-jabetuagaz eta, Eritrea'gaz mugalde dau- ken-"gosearen lurralde biak", bearraldi gogorrena geixo- tasun ta sasi-gudaren ondorenak agertzen dabez euren gorputz argal ta arpegi baltzitian.

Bera da ikusle ta autorlari egunerokoa, uzta txikia agortu ta amaitzen yakonean bedar-susterrak jan bear dauazan erriarena: gizaldra geixoak norberaren soñekoari oratuten dautsenak erriarteko erakunde onegilleak bialdu daben zeozer bat eskatzen.

* * *

Legortearen azken urte bi oneitan gose ikaragarria zabaldu da. Uzta batzen dabenean gizaldrak zortzi ilebeta- rako daukie janaria. Urteko lau illabete gaiñerazko aldian india-ikoak bakarrik jaten dabez.

Gero, beste asko Egoaldetik datoz 80 edo 100 kilome- tru eginda. Onei urtean zear baturiko uztak iru illebeta, irauten dautse ta gero erri-aldaketa egin bear dabe eskean edo lurra atzamarrakaz atzkortuten suster txiki batzuk atara dagiezan.

Lat-ontzia eskuan-eskuak zaurituta daukiez- aita ta semeak ama ta alabak egun osoan diardue lurpetik atara- ten sustrai orreik. Illebeta baiño geiagotan zear eztaukie besterik jateko.

* * *

—Orrelango ikuspegi negargarriak minduko zindue- zan, Begoña, ez da!

—Bai olantxe da. Larritasunik estuena eziñaren ta apalkuntza illunaren egoera da. Niri kaleetan banaka naiz taldeka belaunikotu jataz laguntza eskatzen eta niri gogor egiten yat, ni kale-zear nabillen bitartean, edozein bazta- rretatik urten daitezela, oratu soñekotik ta dingillizka gera- tu edo belaunikotu. Nik ori ezin dot jasan; augaitik, lengo urtean gaisotegi edo klinikara joateko oinez bost minutuko bidea egin bearrean berebilla artuten neban.

* * *

Begoña'gaz batera bost mixiolari lau Laterri desbar- diñekok bear egiten daben lekua lurgiñen lurraldea da Eri- trea'ko sasi-gudaren eskuetan dagoana, ta askotan bertara Gubernaren Gudalosteak sarraldiak egiten dauz. Beraz lurralde zoritxarreko bat ema-loikeri asko ta andra eskon- ausiak deukozana. Eurok ez dauke beste langutzarik guk emon, giñeyoena baiño.

* * *

Ezkerrak Erriarte'tik yatorkuzan laguntza-soropideari, amaika mille sendi-famili dira laguntza au artzen dabenak. Eurok egiten dabe gitxi-gora-bera berrogetamar mille notin illero datozenak esne, orio ta garau zakutoak eroa- teko.

—Baiña guk entzuten dogu askotan, gose-egunetan batuten doguna, eztala elduten bere jabegaiakana.

Begoña'k ekin eta ekin egiten dau:—Ez, ori ezta egia. Edozeiñek bialdu leikezan janariak elduten dira ara Belgi- ka, Suezia, Ingalaterra, ta Noruega'ko egazkiñetan, ba- koitxa 24 upelkadagaz.

Yñarra'tar Bego'k ango izkuntza bi ikasi dauz: tri- guiña ta geez. Gure Euskerea langoak izango dira?... Ez neuntsan itandu.

Bere osasun-zereginetarako, eskolatzeko ta laguntzai- lle izateko ainbeste arazoetan oraintsu inglese ratu dauz Etiopia'ko izkuntzatik idazki batzuk.

—Azkenean, Iñarra, mesedez, esango deuskuzu zer izan zan zuretzat Etiopian oartu zenduan garrantziz- koena?

—Zalantxa barik diñotsue an emoten daben abegi, arrera ona. Txiro baten etxera elduten zara ta biotz ikaraz ikusten dozu bakoitxak daukona dana banaduten. Bada- kizue ez daukiela ezer, alan be, txiroen artean eskuetara jatorkena bananduten dabe; euren etxe-txabolako atea joten dauan edozeiñegaz dauken guztia zati-banatzen dabe. Olantxe egiten eben lenengo Kristiñauak, Aposto- luen Egiñak diñoskuenez.